

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

/Роман ГРЕШКО/

від «27» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«ФІНАНСИ СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»

вибіркова

Освітньо-професійна програма: Фінанси, банківська справа та страхування
Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Факультет: економічний
Мова навчання: українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси страхових організацій» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування», затвердженої рішенням Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича від 26.05.2022 року, протокол № 6, та введеної в дію наказом ректора № 173 від 07.06.2022 р.

Розробник: **Федишин Майя Пилипівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Викладач: **Федишин Майя Пилипівна**, доцент кафедри фінансів і кредиту,
кандидат економічних наук, доцент

Погоджено з гарантом ОП _____ **Наталія БАК**

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ **Петро НІКІФОРОВ**

Схвалено методичною радою економічного факультету

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова методичної ради _____ **Ірина НИКИФОРАК**

									Н і			
денна	IV	VII	3	90	2	15	30	-	-	45	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо -го	у тому числі					усьо -го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Сутність і структура фінансів страховика та особливості їх організації											
Тема 1. Суть фінансів страховика та особливості їх організації	12	2	4	-	-	6						
Тема 2. Грошові кошти страховиків	14	2	4	-	-	8						
Тема 3. Страхові резерви, їх склад, порядок формування та розміщення.	14	3	6	-	-	5						
Разом за змістовим модулем 1	40	7	14	-	-	19						
Змістовий модуль 2. Фінансові результати діяльності страховиків та їх оцінка												
Тема 4. Доходи, витрати та фінансові результати страховика	16	2	4	-	-	10						
Тема 5. Оцінка фінансового стану страхової організації	18	4	6	-	-	8						
Тема 6. Управління фінансовою діяльністю та фінансова безпека страхової компанії	16	2	6	-	-	8						
Разом за змістовим модулем 2	50	8	16	-	-	26						
Усього годин	90	15	30	-	-	45						

Тематика лекційних занять

№п/п	Назва теми з основними питаннями
1	<p>Тема. Суть фінансів страховика та особливості їх організації</p> <p>1. Страхова компанія як суб'єкт підприємницької діяльності. Специфіка діяльності фінансової установи</p> <p>2. Суть фінансів страхових організацій та необхідність їх державного регулювання</p> <p>3. Фінансові ресурси страхових компаній. Специфіка формування капіталу страховиків</p>
2	<p>Тема. Грошові кошти страховиків</p> <p>1. Основи управління грошовими потоками страхової компанії. Фінансові ресурси та грошові потоки СК</p> <p>2. Суть та особливості формування грошових коштів страхової компанії від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності</p> <p>2. Страховий тариф як основа ціни за страхову послугу</p> <p>3. Управління фінансовими потоками СК</p>
3	<p>Тема. Страхові резерви, їх склад, порядок формування та розміщення</p> <p>1. Значення страхових резервів страховика</p>

	<p>2. Порядок формування страхових резервів нон-лайфовими страховиками</p> <p>3. Порядок формування страхових резервів лайфовими страховими компаніями</p> <p>4. Вимоги та принципи розміщення коштів страхових резервів</p>
4	<p>Тема. Доходи, витрати та фінансові результати страховика</p> <p>1. Склад та структура, джерела формування доходів страхової компанії</p> <p>2. Витрати страховика, їх структура і склад</p> <p>3. Прибуток страховика: основи його формування у life -страхових компаній</p> <p>4. Прибуток страховика: основи його формування у nonlife -страхових компаній.</p> <p>5. Механізм оподаткування прибутку страхової компанії</p>
5	<p>Тема. Оцінка фінансового стану страхової організації</p> <p>1. Суть фінансового стану страхової організації та напрями його оцінки</p> <p>2. Фінансова стійкість страховика.</p> <p>3. Показники фінансової стійкості страховика як складової оцінки його фінансового стану</p>
6	<p>Тема. Оцінка фінансового стану страхової організації</p> <p>3. Показники рентабельності: характеристика та визначення</p> <p>4. Платоспроможність страховика та умови її забезпечення</p>
7	<p>Тема. Управління фінансовою діяльністю та фінансова безпека страхової компанії</p> <p>1. Фінансова безпека страховиків у системі забезпечення фінансової безпеки держави</p> <p>2. Чинники впливу на рівень фінансової безпеки страховиків. Методи та інструменти забезпечення фінансової безпеки</p> <p>3. Фінансовий моніторинг у страхових компаніях: основні вимоги</p> <p>4. Особливості управління діяльністю страхової компанії. Антикризове управління страховими компаніями</p> <p>5. Фінансове планування діяльності страхових компаній</p> <p>6. Контролінг діяльності страховиків: суть, завдання, функції</p>

Тематика практичних занять

п/п	Назва теми (питання/завдання)
1	<p>Тема. Суть фінансів страховика та особливості їх організації</p> <p>Завдання: сформувати у студентів розуміння економічної сутності фінансів страхової організації, оволодіти знаннями щодо особливостей формування фінансових ресурсів страховика, їх значення для забезпечення ефективності страхового бізнесу; навчити аналізувати склад, динаміку та структури фінансових ресурсів страхової компанії</p>
2	<p>Тема. Суть фінансів страховика та особливості їх організації</p> <p>1. Охарактеризувати види фінансових ресурсів на прикладі страхової компанії (на вибір здобувача).</p> <p>2. Дослідити мобілізаційну та розподільну функцію фінансів страхових компаній.</p> <p>3. Схематично відобразіть джерела фінансових ресурсів на прикладі конкретної страхової компанії</p> <p>4. Сформууйте на основі фінансової звітності страховика джерела формування власного та залученого капіталу страхової компанії у вигляді таблиці:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зареєстрований (пайовий) капітал, - страхові резерви, - доходи майбутніх періодів, - резервний капітал, - нерозподілений прибуток, - кредиторська заборгованість, - вилучений капітал, - цільове фінансування, - додатковий капітал,

	<ul style="list-style-type: none"> - довгострокові кредити банку, - неоплачений капітал, - короткострокові кредити банку. <p>5. Проаналізувати склад та структуру фінансових ресурсів страхової організації за даними фінансової звітності.</p>
3	<p>Тема. Грошові кошти страховиків</p> <p>Завдання: поглибити знання щодо видів грошових надходжень страхових компаній, навчити класифікувати і обчислювати структуру та динаміку грошових надходжень від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності</p>
4	<p>Тема. Грошові кошти страховиків</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схематично відобразити складові грошових надходжень страховика з огляду на двоїстий характер його діяльності 2. На прикладі фінансової звітності страховика розподіліть операції за видами діяльності страховика: операційна, інвестиційна, фінансова діяльність. 3. На прикладі фінансової звітності страховика визначити чистий рух грошових коштів за операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю
5	<p>Тема. Страхові резерви, їх склад, порядок формування та розміщення</p> <p>Завдання: систематизувати знання щодо видів, структури, порядку формування страхових резервів; організації роботи страхової компанії щодо розміщення страхових резервів</p>
6	<p>Тема. Страхові резерви, їх склад, порядок формування та розміщення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схематично відобразити систему страхових резервів страхової організації, яка займається страхуванням життя та подайте їх характеристику 2. Схематично відобразити систему страхових резервів страхової організації, яка займається ризиковими видами страхування та подайте їх характеристику 3. Проаналізуйте активи страхової компанії (на вибір) 4. Розкрийте зміст актуарної функції страхової компанії (на вибір) в сучасних умовах
7	<p>Тема. Страхові резерви, їх склад, порядок формування та розміщення</p> <p>Завдання: навчити вирішувати практичні завдання з обчислення резервів незароблених, зароблених премій, резервів незаявлених та заявлених збитків, резервів зі страхування життя та ризикових видів страхування</p>
8	<p>Тема. Доходи, витрати та фінансові результати страховика</p> <p>Завдання: оволодіти знаннями щодо порядку формування доходів, витрат страхової компанії, навчити вирішувати практичні завдання по обчисленню прибутку страхової компанії, що займається страхуванням життя та ризиковими видами страхування, застосовувати ставки оподаткування страхової діяльності</p>
9	<p>Тема. Доходи, витрати та фінансові результати страховика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порівняйте фінансові результати декількох страхових компаній та визначте фактори, що вплинули на їх значення. Зробіть висновки. 2. Визначити на основі фінансової звітності страхової компанії на вибір здобувача доходи і витрати страховика від страхової діяльності, прибуток за 3 останні періоди, оцінити його динаміку
10	<p>Тема. Оцінка фінансового стану страхової організації</p> <p>Завдання: поглибити знання щодо сутності, напрямів, основних показників оцінки фінансового стану страхової організації, навчити обчислювати показники ліквідності, платоспроможності, рентабельності страхової компанії, виробити вміння самостійно мислити, вирішувати, аналізувати практичні ситуації, робити висновки.</p>
11	<p>Тема. Оцінка фінансового стану страхової організації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. За фінансовою звітністю проаналізуйте фінансовий стан страхової організації (на вибір здобувача) 2. Розрахувати показники рентабельності страхової компанії (на вибір здобувача)
12	<p>Тема. Оцінка фінансового стану страхової організації</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахувати платоспроможність страхової компанії, що займається ризиковим

	страхуванням 2. Розрахувати платоспроможність страхової компанії що займається страхуванням за класами страхування життя
13	Тема. Управління фінансовою діяльністю та фінансова безпека страхової компанії Завдання: оволодіти знаннями щодо форм й методів управління фінансовою діяльністю, інструментів забезпечення фінансової безпеки страхових компаній в сучасних умовах господарювання
14	Тема. Управління фінансовою діяльністю та фінансова безпека страхової компанії 1. На підставі фінансової звітності оцініть ефективність страхової діяльності страховика 2. На підставі фінансової звітності оцініть ефективність інвестиційної діяльності страховика
15	Тема. Управління фінансовою діяльністю та фінансова безпека страхової компанії 1. На підставі фінансової звітності обґрунтуйте ефективність фінансового менеджменту страховика 2. Визначте фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки страхової компанії (на вибір здобувача). 3. Охарактеризуйте методи та інструменти забезпечення фінансової безпеки страхових компаній.

Самостійна робота здобувача

Самостійна робота здобувача з дисципліни «Фінанси страхових організацій» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі. Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, підготовку презентацій індивідуальних завдань із запропонованого переліку, вирішення практичних ситуацій.

№ п/п	Назва теми	Завдання для самостійної роботи
1	Суть фінансів страховика та особливості їх організації	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте правові засади створення страхової організації як фінансової установи 2. Розкрийте зарубіжний досвід організації фінансових ресурсів страховика. 3. Охарактеризувати види фінансових ресурсів на прикладі страхової компанії. 4. Визначіть принципи формування фінансів страхової організації 5. Дослідіть мобілізаційну та розподільну функцію фінансів страхових компаній. 6. Визначте сутність фінансів страхових організацій як складову децентралізованих фінансів 7. Схематично відобразіть джерела фінансових ресурсів на прикладі конкретної страхової компанії 8. Надайте характеристику видам власного капіталу страхової компанії. 9. Надайте характеристику видам залученого капіталу страхової компанії. 10. Надайте характеристику видам позикового капіталу страхової компанії.

2	Грошові страховиків кошти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть складові грошових надходжень від страхової діяльності та особливості їх формування 2. Поясніть особливості формування грошових ресурсів від інвестиційної діяльності 3. Поясніть особливості формування грошових ресурсів від фінансової діяльності 4. Дайте характеристику структури грошових потоків страховика 5. Схематично відобразіть складові грошових надходжень страховика з огляду на двоїстий характер його діяльності 6. Дайте характеристику видам страхових премій страхової організації 7. Визначте собівартість страхової послуги та її склад. 8. Дослідіть імітаційні моделі формування грошових потоків страхової компанії
3	Страхові резерви, їх склад, порядок формування та розміщення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть основні законодавчі вимоги до формування резервів страховика 2. Схематично відобразіть систему страхових резервів страхової організації, яка займається страхуванням життя та подайте їх характеристику 3. Схематично відобразіть систему страхових резервів страхової організації, яка займається ризиковими видами страхуванням та подайте їх характеристику 4. Охарактеризуйте методи розрахунку розміру резерву незароблених премій. 5. Проаналізуйте активи страхової компанії (на вибір) 6. Охарактеризуйте призначення резерву коливань збитковості. 7. Розкрийте мету формування резерву катастроф. 8. Розкрийте складові резерву довгострокових зобов'язань. 10. Охарактеризуйте складові резерву належних виплат страхових сум. 11. Розкрийте умови розміщення коштів страхових резервів. Якими категоріями активів вони мають бути представлені.
4	Доходи, витрати та фінансові результати страховика	<ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте сутність аквізаційних витрат. 2. Дайте характеристику інкасаційним витратам. 3. Охарактеризуйте призначення ліквідаційних витрат. 4. Розкрийте склад витрат на утримання страхової компанії. 5. Порівняйте фінансові результати декількох страхових компаній та визначте фактори, що вплинули на їх значення. 6. Охарактеризуйте види податків, що сплачують страхові компанії. Розкрийте особливості оподаткування прибутку страхової компанії 7. Охарактеризуйте основні групи доходів на прикладі страхової компанії.

		<p>8. Охарактеризуйте склад доходів від інвестиційної та фінансової діяльності на прикладі конкретної страхової компанії.</p> <p>9. Надайте характеристику основним групам витрат страховика на прикладі конкретної страхової компанії.</p>
5	Оцінка фінансового стану страхової організації	<p>1. Дайте визначення поняття «фінансовий стан страхової компанії».</p> <p>2. Розкрийте загальні принципи функціонування системи неперервного спостереження за фінансовим станом страхової компанії.</p> <p>3. Охарактеризуйте основні завдання оцінки фінансового стану страхової компанії.</p> <p>4. Розкрийте сутність поняття фінансової стійкості страхової компанії.</p> <p>5. Охарактеризуйте фінансову стійкість страхової компанії як юридичної особи.</p> <p>6. Дайте характеристику фінансової стійкості страхової компанії за вимогами, що ставляться до страхових компаній як до суб'єктів фінансового ринку.</p> <p>7. Дайте характеристику групам критеріїв за якими проводиться оцінка фінансової стійкості страхової організації.</p> <p>8. Охарактеризуйте показники оцінки фінансової надійності страховика.</p> <p>9. Дайте характеристику показнику рентабельність страхового продукту (послуг).</p> <p>10. Проаналізуйте фінансовий стан страхової організації (на вибір)</p>
6	Управління фінансовою діяльністю та фінансова безпека страхової компанії	<p>1. Розкрийте особливості управління страховою діяльністю</p> <p>2. Розкрийте особливості управління інвестиційною та фінансовою діяльністю страхової компанії</p> <p>3. Розкрийте особливості планування грошових потоків страховика</p> <p>4. Розкрийте особливості інвестиційної діяльності європейських та американських страховиків</p> <p>5. Розкрийте зміст рейтингування страховиків.</p> <p>6. Окресліть стратегії розвитку страхових компаній</p> <p>7. Визначте місце фінансової безпеки страхових компаній у системі забезпечення фінансової безпеки держави</p> <p>8. Розкрийте зміст система фінансової безпеки страхових організацій</p> <p>9. Визначте фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки страховиків.</p>

		10. Охарактеризуйте методи та інструменти забезпечення фінансової безпеки страхових компаній.
--	--	---

Методи навчання

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Система контролю та оцінювання

Методи поточного контролю:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- захист результатів виконаних завдань і досліджень (у т.ч. ІНДЗ).

Форма підсумкового контролю – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання різноманітних (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової та вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання різноманітних джерел, законодавчих актів, прикладів і фактичного матеріалу тощо; правильність проведення розрахунків; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Розподіл балів, які отримують здобувачі:

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)						Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	10	10	10	10	10	40	100

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів.

З навчальної дисципліни «Фінанси страхових організацій» проводиться семестровий залік. Залік проходить у формі усного спілкування лектора зі здобувачем по питаннях тем, які були опрацьовані під час аудиторних занять. Також залік може бути проведений у вигляді тестування у системі Moodle шляхом виконання 40 тестових завдань (множинний вибір).

При виставленні підсумкової оцінки враховується повнота та обґрунтованість відповідей студента на заліку, а також його активність під час поточних занять.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною	Оцінка за шкалою ECTS	
	оцінка (бали)	пояснення за розширеною шкалою

шкалою		
зараховано	A (90 – 100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
незараховано	FX (35-49)	незадовільно (з можливістю повторного складання)
	F (1-34)	незадовільно (з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компонента до перескладання)

Оцінка (кількість балів) за дисципліну (тему, окреме завдання) передбачає такі знання та вміння:

Оцінка	Знання	Вміння
A (зараховано)	☐ всебічні і глибокі знання навчального матеріалу; ☐ знання щодо теоретичних засад функціонування грошово-кредитних систем; ☐ глибоко розуміє основну літературу та сучасні публікації з проблем відповідної теми (дисципліни).	☐ вільно виконувати практичні завдання; ☐ використовувати додаткову літературу, грамотно викладати програмний матеріал; ☐ давати вичерпні, повні, грамотні відповіді на програмні запитання; ☐ присутні навички творчого мислення.
B (зараховано)	☐ повні знання навчального матеріалу за темою, програмою курсу; ☐ здатність до їхнього поповнення та оновлення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; ☐ основної, додаткової літератури, рекомендованої програмою.	☐ успішно виконані передбачені практичні завдання без суттєвих зауважень; ☐ використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
C (зараховано)	☐ достатні знання навчального матеріалу за темою, програмою курсу; ☐ здатність до їхнього поглиблення в процесі подальшого навчання і практичної діяльності; ☐ основної літератури, рекомендованої програмою.	☐ вдало виконувати передбачені практичні завдання без критичних зауважень; ☐ використовувати на практиці програмні настанови, розв'язувати тестові завдання.
D (зараховано)	☐ достатні знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання і наступної роботи за спеціальністю; ☐ основної літератури, рекомендованої програмою.	☐ виконувати практичні завдання в межах програмних вимог; ☐ допущення неточностей при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; ☐ не в повній мірі здатний пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
E (зараховано)	☐ знання тільки основного програмного матеріалу в обсязі,	☐ виконувати практичні завдання в межах програмних вимог;

	який дозволяє подальше навчання; ☐ основної літератури, рекомендованої програмою.	☐ упущення, неточності та помилки при розв'язанні тестів, виконанні практичних завдань; ☐ не спроможність пов'язати теоретичний матеріал з практичними завданнями.
з можливістю перекладання FX (незараховано)	☐ не володіння системою знань навчального матеріалу теми, дисципліни; ☐ допущення грубих помилок у відповідях; ☐ недостатній рівень знань для самостійного оволодіння програмним матеріалом без додаткової підготовки.	☐ допускає принципові помилки під час вирішення передбачених програмою практичних завдань; ☐ показує невміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.
з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перекладання F (незараховано)	☐ не володіння системою знань навчального матеріалу дисципліни; ☐ допущення неприпустимих помилок у відповідях; ☐ рівень знань не дозволяє самостійно оволодіти програмним матеріалом та вимагає додаткового опрацювання дисципліни.	☐ не вміння вирішувати передбачені темою, програмою практичні завдання; ☐ не вміння орієнтуватися в основній літературі і нормативних матеріалах.

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Правові засади створення страхової організації як фінансової установи.
2. Державне регулювання страхової діяльності.
3. Нагляд і контроль за діяльністю страхових компаній
4. Суть фінансів страхових організацій та необхідність їх організації
5. Принципи формування фінансів страхової компанії
6. Джерела формування та види фінансових ресурсів страховика.
7. Суть та особливості грошових надходжень страховиків від операційної діяльності
8. Страхові премії як головне джерело страхових надходжень страхової компанії
9. Види надходжень страхової організації від інвестиційної діяльності
10. Структурна характеристика основних груп надходжень страховиків від інвестиційної діяльності
11. Види грошових надходжень страхових компаній від фінансової діяльності
12. Інші види надходжень страховика.
13. Основи управління грошовими потоками страхової компанії
14. Сутність і склад страхових резервів.
15. Порядок та законодавчі вимоги до формування страхових резервів.
16. Значення страхових резервів страховика
17. Порядок формування страхових резервів нон-лайфовими страховиками
18. Порядок формування страхових резервів лайфовими страховими компаніями
19. Вимоги та принципи розміщення коштів страхових резервів
20. Аналіз страхових резервів страхових компаній
21. Склад доходів страхової компанії
22. Витрати страховика, їх структура і склад
23. Прибуток страховика та механізм його оподаткування
24. Фінансовий стан страхової компанії: суть, необхідність дослідження
25. Система неперервного спостереження за фінансовим станом страхової компанії.

26. Платоспроможність страхової компанії та умови її забезпечення
27. Фінансова надійність та стійкість страховика: суть, підходи до визначення.
28. Перестраховування як метод забезпечення фінансової надійності.
29. Місце фінансової безпеки страхових компаній у системі забезпечення фінансової безпеки держави.
30. Фактори, що впливають на рівень фінансової безпеки страховиків.
31. Методи та інструменти забезпечення фінансової безпеки.
32. Система фінансової безпеки страховика в сучасних умовах.
33. Фінансовий моніторинг у страхових компаніях: основні вимоги.
34. Особливості управління діяльністю страхової компанії.
35. Інструменти фінансового менеджменту страховиків
36. Антикризове управління страховими компаніями.
37. Фінансове планування діяльності страховика
38. Контролінг діяльності страховиків, його сутність, завдання та функції
39. Ефективна система управління страховиків: нові законодавчі зміни
40. Функції, цілі та завдання страхового менеджменту

Зарахування результатів неформальної освіти

Зарахування результатів неформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці освітнього компонента відбувається згідно діючого в Університеті «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» <https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>

Здобувач освіти має право на перезарахування результатів неформального навчання в межах дисципліни «Фінанси страхових організацій». Студент може пройти відповідні онлайн-курси на освітніх платформах та/або використати інші варіанти неформальної освіти. Тематика таких методів навчання має відповідати програмі дисципліни та попередньо погоджується з викладачем дисципліни.

Отримані результати навчання подаються на розгляд фахової комісії, яка здійснює їх оцінювання та ухвалює рішення про офіційне визнання.

Рекомендована література

Основна

1. Фінанси страхових організацій: у схемах і таблицях: навч. посібн. / укл.: М.П.Федишин, Л.В. Попова, С.С. Кучерівська. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 230с.
2. Русул Л.В., Федішин М.П., Лаврук Н.А. Страхування: від теорії до практики: навч.посібник; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2018. 288 с.
3. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: Навч. посіб. / О.О. Гаманкова. Київ: КНЕУ, 2007. 328 с.
4. Баранов А.Л. Фінанси страхових організацій. Практикум: навч. посіб. / А.Л. Баранов, О.В. Баранова. Київ: КНЕУ, 2012. 215 с.
5. Нагайчук Н.Г. Фінанси страхових компаній: навч. посібник / Н.Г. Нагайчук, О.О. Гончаренко; Ун-т банківської справи НБУ. Київ: УБС НБУ, 2010. 527 с.

Допоміжна

6. Фінанси страхових організацій : метод. реком. до самост. вивч. курсу. Укл.Федишин М.П., Попова Л.В. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. 2023. 75 с.
7. Говорушко Т. А. Страхові послуги : 3-тє видання. Навч.посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 376 с.
8. Страхування : навчальний посібник / О. С. Журавка, А. Г. Бухтіарова, О. М. Пахненко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 350 с.

9. Про страхування: Закон України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text> (дата звернення: 01.08.2025)
1. Федішин М.П., Попова Л.В., Верещагіна О.Ю. Сучасні реалії ризик-менеджменту в страхових компаніях. *Електронний науково-практичний журнал «Інфраструктура ринку»*. 2021. Вип. 61. С.227-233. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/61_2021/43.pdf
2. Говорушко Т.А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку: монографія/ Т.А. Говорушко, В.М. Стецюк, О.Ю. Толстенко: Національний університет харчових технологій. Київ: НУХТ, 2012.376 с.
3. Попова Л.В., Федішин М.П., Білявська А.В. Інноваційно-технологічний розвиток страхового ринку України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. №6. Том 30 (69). Частина 2. С.103-107. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-6-41>
4. Вікнянська А. О., Федішин М. П. Оцінка фінансового забезпечення фонду соціального страхування України за 2017-2019 роки (на прикладі Чернівецької області). *Ефективна економіка*. 2021. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8753>
5. Світлична О.С., Сташкевич Н.М. Управління фінансами страхових організацій: Навч. пос. Одеса: Атлант, 2015 258 с.
6. Журавка О. С., Темченко А. Р., Федорченко В. Г. Теоретичні підходи до визначення фінансової стійкості страхових компаній. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 22(1). С. 117-122.
7. Журавка О.С., Діденко І.В., Колесник А.І. Фактори впливу на фінансову безпеку страхових компаній. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 5/5. С. 15-20.
8. Левковець Н. П., Бабич Л. М., Теслюк Н. П., Наконечна С. А., Гуцалюк О. І. Фінансова безпека страхових компаній в умовах інституційних змін. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9155> (дата звернення: 01.08.2025). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.8.88

Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Національний банк України – <https://bank.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України – <https://www.kmu.gov.ua>
3. Міністерство фінансів України – <https://www.minfin.gov.ua>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій – www.ier.kiev.ua

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua

Інші інтернет-джерела

1. Регулювання ринку небанківських послуг «спліт». Сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/supervision/split> (дата звернення: 01.08.2025)
2. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: <http://www.uainsur.com.ua>
3. Офіційний сайт Моторного транспортного страхового бюро України. URL: <http://www.mtsbu.ua/ua/>
4. Сайт Фориншурер. URL: <https://forinsurer.com/news?t15>
5. Путівник для небанківських фінансових установ. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Guide-book_for_non-bank_financial_institutions.pdf?v=4 (дата звернення: 01.08.2025)
6. Біла книга "Майбутнє регулювання ринку страхування". URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bila-kniga-maybutnye-regulyuvannya-rinku-strahuvannya> (дата звернення: 28.07.2025).
7. Показники діяльності страхових/перестрахових брокерів. URL:

<https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 28.07.2025).

8. Основні показники діяльності страхових компаній (у розрізі установ), відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 835. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 28.07.2025).

9. Показники діяльності страхових компаній URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 28.07.2025).

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності студентами при вивченні навчальної дисципліни регламентуються наступними нормативними документами ЧНУ:

1. Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravya-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>

2. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://www.chnu.edu.ua/media/f5e1e0bm/polozhennya-pro-zapobihannia-plahiatu_2024.pdf

3. Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

Здобувачі повинні самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. В разі використання чужих ідей, розробок, тверджень, обов'язковим є посилання на джерела інформації. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.